

rechter schrijft terug

Jan van der Does

Goed verpakt, is half verkocht

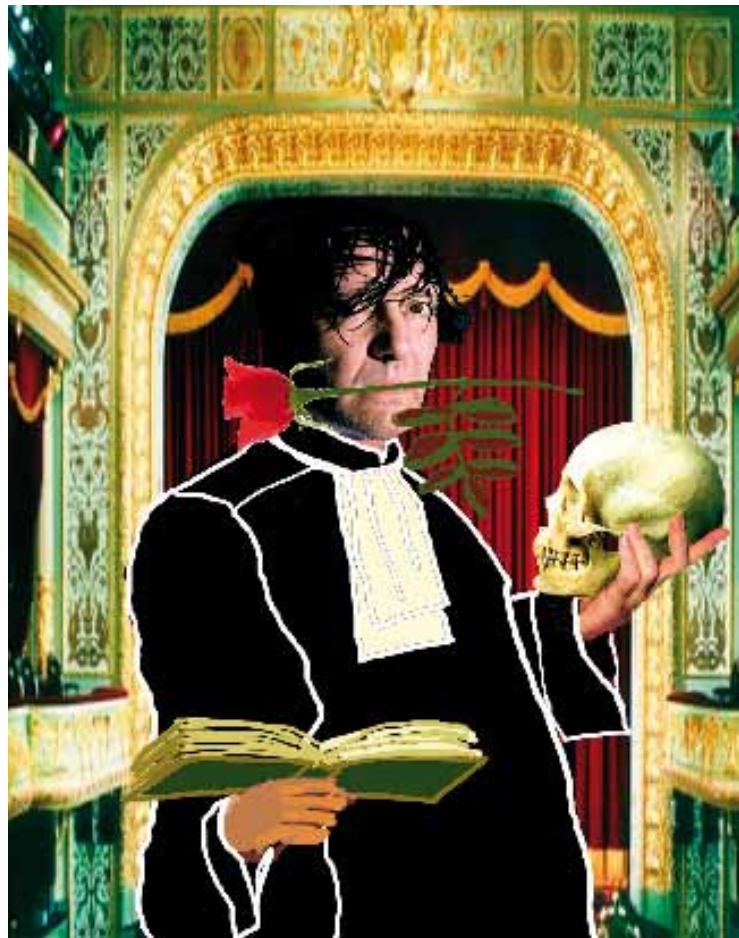
Wie zich op zondagochtend verveelt, moet naar een tv-predikant kijken. Hoewel, verveling is wel een erg slechte motivatie. De tv-predikant zou standaard deel moeten uitmaken van het cursusaanbod voor leden van de advocatuur. Het geluid moet uit, want dat leidt af. Het gaat om de concentratie op mimiek en gebaren. Dat levert een fascinerend plaatje op.

De doorsnee-tv-predikant is een man die, strak in het pak en gladgeschoren, zichzelf duidelijk de moeite waard vindt. Alleen dat al maakt deel uit van de overtuigingskracht. En hij is een man die ervan bezeten is om zijn boodschap met alle middelen die hij heeft neer te zetten.

De ogen rollen, of ze staren begeesterd naar een denkbeeldig punt. De handen worden ten hemel geheven, op het voorhoofd gezet, staccato bewogen met elke uitgesproken lettergreep. De spreker staat geen moment stil. Hij wijpt achter het spreekgestoelte, hij loopt wat heen en weer, het lichaam wordt naar voren gebogen, of juist, in opperste verbazing, achteruit. Dan, plotseling, zwijgt hij. In trance. Hij zwijgt niet alleen, ook alle bewegingen vallen uit.

De camera maakt van de gelegenheid gebruik om in te zoomen op een luisteraar, een vrouw. Deze blijkt stevast blij en betoverd op haar stoel te zitten. Verwachtingsvol. Het is duidelijk: het mooiste moet nog komen. De conclusie kan ze uittekenen, want die is elke week dezelfde, maar telkens is ze weer verrast. 'Ja, inderdaad, zo is het.'

Ik moest met enig heimwee aan dit plaatje denken toen ik de performance zag van mr. Gerrie ten Boekhorst. Tijdens het uitspreken van haar pleidooi was zij blijven zitten. Ze las de tekst

voor, terwijl ze één arm naar voren liet hangen over de lessenaar. De hand van de andere was tot een vuist gebald en ondersteunde het gezicht ter hoogte van het jukbeen. Daardoor hing ze wat naar voren. Omdat ze nauwelijks articuleerde, kostte het inspanning om haar te verstaan. Met een deftig soort lethargie uitte ze haar woorden. Ze had dun zwart haar, dat halflang naar voren viel. Een tijdlang had ik de indruk, dat zij een wat agressievere shampoo had moeten gebruiken, maar gaande het pleidooi kwam ik er achter dat het de oorspronkelijke kleur was, die bij de haarinplant zichtbaar werd.

Alles sprak van crisis. Ze leek nog het meest op een vrouw die bij de bel voor het laatste rondje alleen gebleven was, en dat heel langzaam tot zich door liet dringen.

De tv-predikant is een karikatuur, maar de aanpak heeft succes. Hij kruipt in de huid van zijn gehoor en tast de verstaanshorizon af. Dat is de les.

Het optreden van mr. Ten Boekhorst, dat, zij het in diverse gedaanten, model staat voor dat van diverse advocaten, leidt op zijn best tot bezorgdheid.

Het is een verleiding om te denken dat woorden voor zichzelf spreken. Het voeren van een pleidooi blijft het neerzetten van een act. Wie zijn zaakjes goed en subtiel verkoopt, verleidt en verlost de luisteraar, ook een professionele luisteraar, zonder dat deze het beseft. De luisteraar voelt zich steeds meer verwant met de spreker, zoals God zich gaandeweg herkent in een gelovige. Men verstaat elkaars taal, ook elkaars lichaamstaal. En daarmee kost het moeite, los van de inhoud, om de spreker ongelijk te geven. Niet alleen God, ook een rechter is te betoveren.